

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročina se posilja **upravnemu** v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenci in državni proračun.

II. Tisti dan, kakor poslanec Šuklje, govoril je tudi celjski poslanec dr. Foregger pri občni razpravi državnega proračuna. Dr. Foregger ne pripada v državni zbornici k nobeni stranki, imenuje se divjak in je tudi tako enako govoril. Najbolj se je repenčil zaradi tega, da je načni minister dr. Madeyski obljudil, da se utegnejo ustanoviti v Celju na gimnaziji slovenske paralelke. Napovedal je splošni boj vseh nemških prenapetnežev, celo deželnega zbora, zoper rušenje nemške posesti.

Drugi dan je prišel na vrsto pri občni razpravi o državnem proračunu Slovenec Miha Vošnjak, poslanec za Celjski in Brežiški okraj. Govoril je stvarno in mirno, zlasti je jako spretno zavračal prenapete, večkrat celo neumne trditve Foreggerjeve. Da je govoril dobro, tega je sedaj sama »Deutsche Wacht« priča, ker kar besni zoper tega slov. poslanca. Tudi nemški-liberalci morajo glasovati za naše skromne zahteve, vsaj se jim ne protiviti, ako še jih le nekoliko vodi zdrav razum. Žal, da ne moremo objaviti celega Vošnjakovega goyora, ker nam ne dopušča prostor; torej podajemo le glavne misli.

Miha Vošnjak je v prvi vrsti omenjal, da je nekaj Slovencev prišlo v koalicijo po svoji zvezi s konservativnim klubom. Potem je dokazoval, da kranjska gimnazija in slovenske paralelke v Celju niso nobeno izvanredno privoljenje in da se o slovenskih paralelkah v Celju ne sme prav za prav govoriti, ker bode nekaj predmetov tudi nemških, kakor na paralelkah v Mariboru. Sicer se pa Nemcem ne godi nikaka krivica, ker obdržijo nemško gimnazijo v Celju. Gimnazija v Kranju je potrebna zaradi prenapolnitve gimnazije ljubljanske, paralelke v Celju pa so bili zagotovljene že od prejšnje vlade; zato ne gre govoriti, da bi bila izvršitev te starodavne oblube nekaka prelomitev koalicijskih načel. Nihče ne more reči, da bi ta zahteva bila veliko politično vprašanje. S številkami je pojašnjeval, da je število slovenskih dijakov v Celu večje, kakor nemških, in da so slovenski prebivalci in njihovi poslanci že od nekdaj terjali slovenske paralelke tudi zaradi tega, ker morajo slovenski učenci v Celju skozi eno leto obiskovati pripravljalni razred, predno so vsprejeti v gimnazijo. Dalje je zavračal trditev Foregerjevo o poslovenjanju sodnij, notarijatske kamore in hranilnice in je pri tej priliki opominjal justično upravo, da naj se pri imenovanju notarjev za Spodnji Štajtar ne godi kaj takega, kakor pri zadnjem imenovanju notarja mariborskega, ki je dobil mesto, ne da bi dokazal znanje slovenskega jezika. Ravno tako je priporočal novo zgradbo celjskega gimnazijskoga poslopja na primernem kraju. Proti koncu svojega govora, ki je trajal blizu poldrugo uro, omenjal je tudi še to, da se naj nastavijo v Celju profesorji, ki

bodo zmožni slovenskega jezika, in da on in njegovi tovariši zaradi tega podpirajo koalicijsko vlado, ker sedanjemu ministerstvu stoji na čelu pravičen mož, knez Windischgraetz.

Pri podrobni razpravi o državnem proračunu se je oglasil besedi poslanec dr. Ferjančič, in sicer pri točki o dispozicijskem zakladu, to je pri dovoljenju onega delarja, ki ga ministerstvo sme prosto rabiti za različne namene. Oni poslanci, ki za to glasujejo, s tem javno dajejo zaupnico vladu. Dr. Ferjančič seveda ni glasoval za dispozitski zaklad, ker on ni več v Hohenwarthovem klubu. Razložil je slovenske želje gledé šol in sodnij ter hudo prijel Šukljeja zaradi njegovih besedij, da nekateri Slovenci težijo na vzhod. Šuklje se je takoj oglasil, češ, hotel sem reči, da se nekateri želé združiti s Hrvati. Pri tej priliki se je videlo, da pač ni lepo, da slovenski zastopniki v državni zboru niso jedini. Zato pa je želja vsakega pravega slovenskega rodoljuba: Kedar bode prišel čas, ko se bode lahko dalo presoditi, kje se za nas več doseže, ali s koalicijo, ali na nasprotni strani, tedaj se naj zopet zedinijo slovenski poslanci! Sloga jači, nesloga tlači.

Orehovskemu preroku.

Znani slovencežerec ali nemškutar Franjo Vračko, posestnik v Orehovcih in načelnik okrajnega zastopa Gornjeradgonskega, izdal je knjižico »Slovenski Gospodar in slovenski kmet«. Ta knjižica je polna lažij in obrekovanj proti naši duhovščini in veljavnejšim slovenskim gospodom v našem okraju. Vidi se, kam pes taco moli. Vračko čuti, da pride vsled svojih lažnjivih oblub in slabega gospodarstva ob vso veljavo, čuti da mu gine zemlja izpod nog in hoče si še rešiti nekaj veljave. Moj ljubi Vračko, na tak način tega ne bodeš dosegel, z obrekovanjem in z lažmi pridobil si ne bodeš nobenih privržencev; vsak, ki je dobil tvojo knjižico v roko in jo prečital, pametno je preudaril, kaj je v njej resničnega, kaj lažnjivega; in vrgel bode, kakor daleč mogoče, to knjižuro od sebe ter s studom zaklical »fej te bodi, Vračko!«

S to knjižico ne boš dobil veliko prijateljev; pametni ljudje se bodo od tebe ločili, ker sedaj te spoznajo, kakšen ptič da si ti! Oglejmo si malo knjižico. Iz začetka praviš, kako si jo zasolil dopisniku »Gospodarjevemu« gledé Poliske ceste. Kakor se meni dozdeva je »Gospodar« s tem dopisom tebi kašo pošteno zasolil, tako da ti še zmiraj praska po grlu. Ta dopis je posnet iz »Tagespošte«, kamor si ga ti sam ali tvoj prijatelj Kus posljal; »Gospodar« sam pravi, da ima priče za vse svoje trditve. Zakaj pa »Gospodar« ne

tožiti je malo bolj težko, kakor par neumnih kvasiti. Ali ne jezi se, ljubi Vračko, saj vemo, da si se potrudil, da si bil pri »bezirksrichtarju«, pri dr. Gotšlingu in pri dr. Gočerju in neki še pri nekem dohtarju v Gradcu, da bi tožbo sprajeli zoper »Gospodarja«; pa da si se zaman toliko trudil, ker so ti vse učene glave odsvetovale, tožbo peljati proti »Gospodarju«, češ, ker nasprotno ni možno dokazati. Vidiš, moj ljubi Vračko, učeni dohtarji ti niso mogli pomagati, da bi dokazal, da je »Gospodar« kaj neresničnega pisal, misliš, da si ti to s svojo knjižico dosegel? Kaj ne, da ne? Pobrali so celo tvojo knjižico vsled povelja glavarstva v Ljutomeru. Tvoji knjižici se je tedaj zgodilo, kar si ti »Gospodarju« privoščil; v tvoji knjižici moralo je tedaj biti več neresničnega in nepoštenega, da so celo gospod glavar naročili, da se pobere. Vidiš, kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.

Nadalje se jeziš v knjižici nad našo duhovščino in praviš, da kradejo, da za svoj žep skrbijo, ali to ni neumno? Jeziš se nad posojilnico; saj ti ni treba tamkaj posojila prositi, saj itak ne bi ničesar dobil; jeziš se nad notarjem Plojem, saj ti ni treba k njemu hoditi. Jeziš se na duhovnike, da so šli volit, saj imajo po postavi pravico; in to jim ne smeš zameriti, da so tedaj šli volit in da tebe niso volili, to je prav pametno, kakor se sedaj iz tvoje knjižice lahko prepričamo, ker ti si njihov največji sovražnik. Zakaj pa jih sovražiš? Ker so Slovenci, ker se niso izneverili svojemu narodu, kakor ti, ki bi rad v eni noči vse Slovence v Nemce spremenil. Kaj je duhovščina, in posebno naša, za ljudstvo storila, o tem se s teboj ne bodo prepirali, to itak vsak človek ve, in to, kar ti v svoji knjižici o duhovščini pišeš, ti itak nihče ne verjame, morda par brezvercev, in za brezverce pa duhovniki tako niso imenovani. Moj ljubi Vračko, tvoja jeza je že slepa, tako da ne veš, kam da mahaš in kaj da delaš — pomiri se vendar, ti si še preneumen, da bi svet spreobrnil, duhovnike odpravil; ostalo bode vse pri starem. Pobožni kristjani še bodo svoje duhovnike zmiraj tako častili, kakor do zdaj, če se še tako repenčiš, in »Slov. Gospodar« ti še bode zanaprej na prste gledal, in če se ne poboljšaš, zmiraj še na prste trkal. Poboljšaj se, in mir bodeš imel; nikomur ni preveselo delo, če mora kariati, tudi »Gospodar« te bode pohvalil, če si priden.

Gledé sloy, posojilnice te moram še nekaj vprašati. Zakaj se pa ravno huduješ nad njo, ne pa tudi nad nemško posojilnico in hranilnico, ki imata še veliko večji dobiček, kot slovenska posojilnica, katera se zadovolji samo z ednim percentom dobička in ki hoče svoj dobiček za svoj okraj, za svoj slovenski rod porabiti, ne pa kakor nemška, za nemški šulverein in »Südmark« in druge nam nasprotne svrhe, akoravno vleče dobiček tudi od slovenskih strank, ter ne daje ne vinarja za naš okraj? Tebi je vse, kar je v slovenskih rokah, trn v očeh; vse, kar je slovensko, sovražiš, v svojo lastno skledo pljuvaš; to ni lepo od tebe, ker si slovenske matere sin. — Slednjič ti hočem še eno iz starih časov, na katere se sklicuješ, povedati. V starih časih so namreč takega, ki je svoj rod zapustil, slekli in narobe na osla posadili ter mu oslov rep v roke dali ter ga po vseh vaseh vodili in zashmebovali. To je bila kazen odpadnikov; kaj ne, če bi še bila sedaj taka navada, bi ti malo gorko postal. Za danes naj bode dovolj, da si ne bodeš kje mislil, da se »Slov. Gospodar« edino le za tebe piše.

V Gernjeradgonskem okraju, sredi meseca aprila 1894.
Neduhovnik.

Cerkvene zadeve.

Lurška Mati božja.

»Mnogo, mnogo ljudij želim tukaj videti!« Ta preroška beseda Marije brezmadežne se je tudi v preteklem letu 1893 v Lurdru uresničila: brezstevilne množice so se tudi lani zbirale okoli masabijelske dupline. Našteli so 100 romarskih dobro urejenih vlakov z vsega sveta, katerih se je udeležilo 500.140 romarjev. Treh božjih potov udeležili so se sami možje iz Bordeauxa, iz Mende in Viviersa. Nešteti pa so romarji iz vseh dežel sveta, ki so dohajali v manjših trumah ali tudi posamezni. Če rečemo, da je bilo njih število milijon, ne bode nam treba besede preklicavati. Med romarji nahajamo tri kardinale, brata ruskega cara kneza Lekša Aleksandroviča, vojvodo Nemourskega in druge visoke žlahtnike. Nadalje omenimo očaka Goaskega iz Prednje Indije, 50 nadškofov in škofov in mnogo višjih cerkevnih dostenjanstvenikov. Romarji iz vseh delov sveta prišli so klanjati se milostni Lurški Materi. Vroče molitve, zahvalnice, navdušene pesmi dvigale so se proti nebesom, vzvišeni obredi, procesije so se vrstile — bil je celo leto noč in dan veliki praznik Marijin.

Pa tudi najsvetejši Zakrament dobival je tukaj vredno čast. Bralo se je 35.100 sv. maš in brez števila obhajancev je stopilo k mizi božji. Molilo se je na 822.772 dobrih namenov, med temi tudi zlasti na namen sv. očeta, da bi se razkolniki na Jutrovem zedinili s sv. katoliško cerkvijo.

Neomadeževana Devica pa je vračala ljubezen z ljubeznijo in svojim otrokom ni nič dolžna ostala. Zabeležiti je 2206 očitnih zahvalnic za prejete čudežne dobrote. Koliko se jih je spreobrnilo k pravi veri, koliko se jih spokorilo, koliko duš je tukaj dobilo pravi mir in sladko tolažbo, to se ne dá zračuniti. Tudi na telesu jih je mnogo čudovito ozdravelo. Šestdeset zdravnikov je pritrđilo, da se tukaj godijo čudeži in da tukaj delajo čeznaravne moći, in v 91 slučajih so to svoje prepričanje s pismom potrdili.

Toda najsvetejša Devica ne deli svojih dobrot le v Lurdru, nego tudi v najskrajnejših deljih sveta jih obilno skazuje. Koliko vode se pač razposlje iz čudnega vrelca Lurškega! Samo lani se je razposlalo 180.128 steklenic. Hvaležni kristijani pa od vseh strani dopošljajo obljubljena darila za njim skazane milosti. Lani došlo je 364 marmornatih ploščic, potem mnogo mašne oprave, raznih dragocenostij in zlata, srebra in dragih kamenov, nadalje devetero vojaških sabelj, dva para vojaških naravnic (epulet), 110 nevestinih vencev. Sv. oče so poslali v Lurško svetišče dvoje krasno okičanih sveč.

Iz tega se vidi, da moč in ljubezen Lurške Matere božje do njenih otrok ne pojema, torej naj veselo raste tudi naša ljubezen in zaupanje do brezmadežne Lurške Device!

Gospodarske stvari.

Solnčnica.

(Konec.)

Kake koristi prinaša solnčnica? 1. Spomladi, kadar je največja sila, in gospodinja ali dekla ne vé, od kod bi za mlada praseta kaj nabrala, si tukaj od solnčnic kmalu toliko nabere in skuha, da prasetom kaj tečnega dá. 2. K vsaki solnčnici se sme fižol nasaditi, da se po steblu lepo navija, in tako si prihraniš toliko raje, kolikor je solnčnih stebel. Ni treba raje kupiti ali krasti in mlada drevesa gubiti. 3. Dozorjena solnčna pogača

se odreže, kadar je žolto cvetje že suho. Kmalu je treba okoli kraja zelene robce odlomiti in drobnih semenskih oljnatih cvetov odstrugati. Ti odtrebki so sila mastni, tedaj tečni za svinjsko pičo. Potem se iz pogače seme izstruga. Seme se naj na solncu dobro posuši in na suhem kraju shrani. Posušene pogače pa se naj po zimi skuhane namesto zameti porabijo.

4. Dobro posušeno seme se naj na žrmljah zlušči, prečini in prebere, da ga zrezanega ali v možnarju stolčenega na mesto orehov, maka ali mandlnov v potice zaviješ in n. pr. za Božič specēš. Taka potica je sladka, ne dela hripavega glasa, ne šegeče po goltu, sposobna za vsakega bolnika. 5. Če pa več semena, postavim hektoliter vkljup spraviš, ti ni treba se doma z zluščenjem na žrmljah truditi, temveč ga pošlji v Fram in sicer na mlin gosp. T. Mirka Kranjc, po domače Maleča. Tam se na posebnem mlinu okoli binkostij, po bučičnim, makovim in drugim oljem solnčnice zluščijo, zmelejo, zmesijo, spražijo in sprešajo, vse na mašini, in dobiš čisto olje, boljše kakor francosko (Aix) olje.

6. Če ti pa za seme ni, ali če ga v pravem času ne spraviš, bodo ga pa vrablji, senice in drugi ptiči pozabali. Sploh perjad ga rada ima. 7. Iz svežega (frišnega) žoltega cvetja se dá lepa žolta barva narediti. 8. Mali semenski cveti imajo dosta medu, strdi v sebi, zato bučele to cvetje tako rade obiščeo, da še na večer pozabijo v panj vrniti se. 9. Debla solnčnična se v jeseni posekajo in posušijo, dobra so za kurjavo, ali se drobno zasekajo in med gnoj pomešajo, ali pa se lahko z vejniki vred v vinograd za grobanje porabijo.

10. Nekateri pravijo, če se tam pa tam v koruzo kaka lepa solnčnica nasadi, se vrane solnčnic zbojijo in njivo pri miru pustijo. Pa jaz ne svetujem solnčnic med koruzo gosto nasaditi, ker ta rastlina zemljo preveč izvleče ali slabí. Ona ljubi močno, gnojno zemljo.

11. Na Ruskem, kjer se dosti solnčnic sadi, iz posušenih solnčničnih debel pepelik (potošelj) žgejo, kateri je baje najboljši. Koliko se na Ruskem solnčnic pridela, dá se najbolj soditi iz tega, da se v nekih letih črez mesto Stetin za 4 milijone rubljev olja v Nemčijo in še dalje izvozi. 12. To olje porabljam posebno podobarji (malarji) in parfimerji, kateri delajo mazilo za lase, ker to olje nima nobenega posebnega duha.

Ali nisem torej prav govoril, da sem v začetku rekel: »Solnčnica je koristna!« Zato jo sadite! Iz lastne skušnje to piše

F. S. Rath.

Nekaj o mladih goskah.

Ko sem se pred poldrugim letom vozil v Prago, videl sem na Češkem ob železnicni brezstevilu gosij na paši. Čehi so izvrstni gospodarji, ki vedo, kake koristi gos prinaša, Čehinje pa izvrstne kuharice, ki znajo gosko okusno speči, o čemur se nisem v Pragi samo jedenkrat prepričal. Pa kaj bom govoril o Čehinjah, saj tudi naše slovenske gospodinje znajo goske za lep denar prodajati, pa tudi izvrstno speči. Ali mnogo je skrbi z gosko, predno jo dobiš na mizo, kaj pravim na mizo, predno popolnoma perje dobi; in toraj o mladih goskah se zmenimo nekoliko.

Kedar pride čas za gosko, da bode začela jajca nesti, stika okoli, kakor da bi hotela kako gnezdo najti. Kakor hitro se to pri goskah opazi, naj se vsaki gosi naredi gnezdo iz slame in notri naj se dene ali mehko seno ali pa suh mah. Gnezdo naj bode na tleh ali vsaj tako nizko, da gos zlahkoma pride na gnezdo in z gnezda, ter da ga ne prevrže. Vsako jutro naj se gos potipa, ali ima jajce ali ne. Ako bode tisti dan jajce znesla, naj se prej ne izpusti iz hleva ali gosnjaka, dokler ni jajca znesla. Kedar je enkrat jedno jajce znesla na pravljjenem gnezdu, tedaj bode tudi zanaprej hodila

ravno tje nest. Da ne bode gos jaje potrla, naj se vsako jajce takoj vzame z gnezda in naj se hrani na srednje toplem kraju. Dobro je, ako gos pred sredino marcija ne gre valit, ker se pozneje za mladiče lahko dobi že zelena, sveža hrana.

Ako gos hoče začeti valiti, skubi si perje, deva ga na gnezdo in sedi ves dan na njem. Gosi se podloži, primeroma njeni velikosti, po deset do petnajst jace. V tem času, ko vali, naj se ji daje zadosti ovsu ali ječmena, omehčanega v vodi, in vode s peskom.

Mladiči se zvalijo v 26 ali 30 dneh. Ako utegnejo nekatera goščeta prej na svetlo priti, za ta slučaj nekateri gospodarji priporočajo, da se naj goščeta denejo na kak topel kraj v volno ali v perje, dokler še se druga ne zvalijo, in na to se zopet položijo k starki.

Mladiči se naj pustijo pri materi dva ali tri dni, da se do dobra posušijo in med tem časom se jim ne daje nikakšna hrana. Četrti dan se vzamejo goščeta iz gnezda ter se jim natrosijo drobtinice črnega kruha ali na drobno zrezljana kuhana jajca, nekoliko pšeničnih otrobov in kruhovih drobtinic, ter se jim dá v nizki posodici vode piti. Par dñij pozneje se jim dá mešanica kuhanih, zrezljanih kopriv, pšeničnih ali ječmenovih otrobov, pomočenih z vodo. Mlade goske naj bodo osem ali deset dñij v toplem hlevu ali na kakem drugem toplem kraju; ako je potem vreme gorko in prijetno, naj se spustijo na trato, kjer se kar začnejo pasti; kedar so pa stare štirinajst dñij, tedaj se pa že smejo pustiti v vodo. Vendar naj se skrbi za to, da v jutru ne pridejo prej na trato, predno rosa ne zgine; večer se pa naj pred roso spravijo na toplo.

Kedar začne mladim goskam rasti veliko perje, tedaj se jih poprime nekaka bolehatost, in takrat je dobro, da se jim v jutru in na večer vrže ovsu, kakor tudi zelenjave, lepo zdrobiljene in pomešane z debelo moko. Na tak način bodo ostale pri močeh. Jeden mesec stare goske se smejo s starko brez skrbi na pašo segnati, seveda ne na živinski pašnik, ker travo grdo pogrusijo, zaradi česar nekateri gospodarji za goske nikakor ne marajo. Sploh še se pa tudi zanaprej naj gleda pri mladih goskah na to, da ne pridejo na rosco, ali da jih ne dohititi mrzel in močen dež.

Kako se odrasle gosi naj redijo in krmijo, da bode pečenka mastna, o tem je razlagal »Slov. Gospodarsko lansko leto v 52. številki med gospodarskimi stvarmi. Sklepam torej te vrstice o mladih goskah z željo: naj bi letošnjo jesen bila o sv. Martinu na vsaki slovenski mizi dobro pečena »Martinova gos«, pa ker pečena gos rada v vincu plava, tudi izvrstno »Martinovo vino!«

Sejmovi. Dne 21. aprila pri Sv. Petru pod Sv. Gorami. Dne 23. aprila pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah, v Apačah, v Ivnici, pri Sv. Juriju na Pesnici, v Spodnjih Hočah, v Kaniži pri Ptaju in na Ptaju. Dne 24. aprila pri Sv. Juriju ob juž. železnicni, v Mozirju in pri Št. Iliju pod Turjakom. Dne 25. aprila v Vuzenici, v St. Juriju pod Tabrom, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Kostrivnici, v Halbenrainu, v Klunjanah in v Dobovi, Dne 26. aprila v Kozjem in Orešju pri Brežicah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Dobro jutro!) Lani smo brali v časnikih, da je neki mož na Nemškem imel tako bolez, da je več tednov neprenehoma trdno spal. Da so ga ohranili pri življenju, dajali so mu zdravniki na umeten način živeža. Tudi tukaj v Mariboru smo imeli tako rezultat.

mesecev, temveč blizu tri leta. In kdo je ta zaspanka? To je tukajšnja moška »podružnica sv. Cirila in Metoda«, ustanovljena leta 1886. Te dni pa je več vrlih narodnjakov reklo: »Tako ne sme podružnica dalje spati, sicer jej mora kmalu ugasniti luč življenja, kar bi bilo sramotno za mariborske Slovence; torej vzdržimo jo!« In hvala Bogu, vzdržili so jo krepko, kajti zadnjo nedeljo, večer ob 8. uri, se je zbralo 27 odličnih Slovencev v čitalniških prostorih. Volil se je nov odbor in sicer prvomestnik, blagajnik in tajnik ter njihovi nastniki. Za prvomestnika je bil z vsklikom voljen preč. g. dr. Ivan Križanič, stolni korar. Novi odbor, ki je bil voljen s toliko navdušenostjo, bode izvestno v najobilnejši meri opravičil izkazano mu zaupanje. Nasvetovalo se je, naj vsak čitalniški ud postane vsaj letni ud, da plača vsako leto jeden goldinar, naj se letos priredi veselica v prid te šolske družbe in naj se dela na to, da se kmalu ustanovi ženska podružnica za Maribor. Kdor pozna naše rodoljubne gospe in gospodične, za gotovo pričakuje, da se bodo z velikim navdušenjem poprijele tega predloga. Ker se glavni odbor družbe sv. Cirila in Metoda že sedaj ozira na potrebe mariborskih Slovencev, zato prosimo vse vrle Slovence v Mariboru in okolici: Pristopite k tej za našo sv. vero in milo materinščino toliko važni podružnici, ter dosedanji zaspanki s tem želite veselo in krepko: »Dobro jutro!« Moške podružnice sestrica, ženska podružnica, pa se naj brž-kobrž narodi, da bode med obema živahno tekmovanje!

Iz Ljutomera. (Zmaga.) Narodni obrtniki so pri volitvi zastopnikov bolniške blagajne zmagali s 67 glasovi nasproti 21. Slava narodnjakom, kateri so včinoma samo na poročilo »Slov. Gospodarja«, katerega smo 20 številk med obrtnike razdelili, in »Domovine« iz blizu in daljine prišli nemškutarjem ukazovat: »proč z rokoj, to je naše!« Muham pa, katere so si nemškutarji zadnjič v pomoč nalovili, bilo je vreme sedaj prehladno za volitev, nasprotnik brez vse pomoči je zginil, kakor kafra.

Iz Čadrama. (Občinski zbor društva »Sloga«.) Kakor ste že v 13. številki »Slov. Gospodarja« naznali, bil je dne 8. aprila za tukajšnje bralno in gospodarsko društvo »Sloga« peti občni zbor. Ker je bilo zborovanje javno, zato se je zbralo razven društvenikov še tudi precejšnje število drugih poslušalcev, katerih smo res bili veseli, ker so s tem pokazali, da se za društvo zanimajo in da jim je na srcu poduk in napredok v kmetijstvu. Vršilo pa se je zborovanje tako-le: Koj po popoldanski službi božji zbralo se je v šolskej sobi III. razreda nad sto poslušalcev, katere je pozdravil predsednik in jim naznalil, da bode poročilo tajnika in blagajnika izostalo zaradi prekratkega časa, ker se gosp. potovalnemu učitelju zelo mudi. Nazdravil je predsvetemu cesarju in povabil navzoče, da so vsi skupaj zaklicali na njih zdravje trikratni »živio«, na kar so prav iz srca zadoneli glasovi vseh navzočih; potem se je pričelo zapisovanje udov in plačevanje letnine. Zdi se mi, da dela ta točka dnevnega reda vselej ljudem največ preglavice, in ko bi tega ne bilo, bi gotovo še več ljudij na zborovanje prišlo. Pa kaj si čemo, za nič pa ni nič. Sicer se je dalo na novo vpisati v društvo nekaj udov, pa kaj to, ko bi se jih še lahko trikrat toliko. Na to se je pričel govor gosp. J. Belé od umne sadjereje, katerega smo vsi z največjo pazljivostjo poslušali, in Bog daj, da bi ga nikoli ne pozabili; gotovo nam bode pri umnem kmetijstvu, posebno pri vzgojevanju sadnih dreves, dosti koristil. Ne morem pa končati teh vrstic, da ne bi omenil tudi večerne veselice v gostilni g. Fr. Klinc, kjer se je vršila tudi šaloigra »Kateri bo?« in katera je obilno smeha napravila med mnogimi gledalci in katera se je nekaterim tako do-

padla, da si v kratkem želijo zopet kake šaloigre. Bog daj, da nastopijo tudi časi, v katerih ljudje ne bodo že leli samo šaloiger, ampak da bodejo polni narodne zavesti z vso močjo se poprijeli po nasvetih in skušnjah sedanjega časa tudi umnega kmetijstva, kar bi njim gotovo v korist in blagostanje služilo!

Iz Št. Pavla v Sav. dolini. (Gledališka predstava.) Redko, a takrat imenitno; — tega načela se držijo Št. Pavljani pri priejanju svojih veselic. Marsikdo še se gotovo spominja krasnega venčka pred 3 leti in v nedeljo, dne 1. aprila, imeli smo zopet priliko, prepričati se, da se lahko tudi v kraju, kakoršen je Št. Pavel, marsikaj stori. Gledališka predstava, katero so priredili omenjeni dan domači diletanti, dokazala je to; prekosila je vse pričakovanje. Lično in okusno urejeni oder presenetil je gotovo vsacega gledalca; posebno mične so bile nove kulise pri igri »Kje je meja?« Pa tudi igralci rešili so svojo, lahko rečemo težko nalogu prav častno. Prva točka »Pol vina, pol vode« je lepa vesela igra z živimi in kratkočasnimi dvogovori, dejanje se razvija dokaj naravnō, konec pa je nekoliko prisiljen. Druga točka »Sam ne ve, kaj hoče« je dobro izpeljana burka, ki vzbuja mnogo smeha. »Kje je meja?« pa je izvirna igra; snov je vzeta iz našega kmetskega življenja. Pisatelj je slikal značaje naravno in natančno; zakaj Križ in Kraž sta pristna slovenska kmeta, ki hočeta radi pedi zemlje pričeti draga pravdo, ako bi ju ne odvrnila od tega pametnejša Križeva žena. Vse igre so dobro uspele in zbudile burno odobravanje; najbolj pa je dopadala igra »Kje je meja?«, dokaz, da prija slovenskemu okusu najbolj domače blago. Žal, da imamo tako malo izvirnih glediških iger! Največja zasluga, da se je predstava tako lepo obnesla, gre na vsak način blagemu gospodu Norbertu Zanierju, predstojniku stavbenega odbora za novo farno cerkev, ki je vzel celo režijo v svoje spretne roke, in se res požrtvovalno trudil za uprizoritev. Drugo zaslugo pa imajo vrlji naši diletanti. Vsak je bil na svojem mestu, umel svojo ulogo popolnoma in je s prevdarkom igral. Z veseljem lahko potrjujemo, da je imel šepetalec izredno malo posla, ker so se diletanti prav dobro naučili. Igralo se je nepričakovan dobro in z mirno vestjo lahko tudi o naših diletantih napišemo običajne besede pri oceni diletantskih predstav, »da bi delali čast tudi večjemu odru«. Posebno pohvalno nam je omeniti gospodičen diletantinj, ki so nastopile v krasnih in okusnih oblačilih, tako da je bil pogled na oder tokrat res diven! Ugajale so tudi kuplēji (pesmi), posebno lokalne kitice, katere je gospod stud. filozof Franc Vidic izvrstno prednašal in ž njimi spravil marsikoga v smeh. Kompozicije sta preskrbela iz prijaznosti znana naša skladatelja gg. dr. G. Ipavic in njegov nadobudni sin, stud. med., spremljevanje na glasoviru pa je prevzel zaslужni gospod nadučitelj Josip Vidic. Tem gospodom bodi torej na tem mestu izražena najsrčnejša hvala! Vsi sodelovalci smejo zadovoljni, da, ponosni biti na svoj uspeh. Trud, ki so ga imeli, poplačal se jim je obilo z mnogobrojnim obiskom in z zadoščenjem, da so dosegli svoj namen, kajti dohodkov so imeli 309 gld. 70 kr., katere so izročili po odbitku le malo znašajočih stroškov v znesku 19 gld. 60 kr. lepo sveto 290 gld. 10 kr. stavbenemu zakladu nove farne cerkve. Ta svota se je deloma vplačala kot vstopnina, deloma pa došla od onih, ki se niso mogli udeležiti predstave. Zamolčati pa ne moremo na tem mestu, da so se baš mnogi domači posestniki odlikovali s svojo — odsotnostjo. Veseli nas le, da je bil uspeh tudi brez nekaterih nasprotnikov sijajen! Po predstavi je bila prosta zabava, kjer nam je pri veselju pogovoru prehitro potekel čas. Končno izražamo še enkrat vsem za izredni užitek in dobro zabavo najiskrenješo

zahvalo z željo, da bi vrle naše diletante kmalu zopet videli na domačem odru. Toraj na svidenje!

Iz Gornje Radgone. (Vračkova knjižura pod ključem.) Kakor večinoma znano, je c. kr. okr. glavarstvo v Ljutomeru takoj po svojem tajniku in po žendarjih zaplenilo Vračkovo knjižuro: »Slov. Gospodar in slovenski kmet«. Deželno sodišče v Gradcu pa je sklenilo sledečo razsodbo: »V imenu njegovega Veličanstva cesarja! C. kr. deželno kot tiskovno sodišče v Gradcu je po predlogu c. kr. državnega pravdništva spoznalo za pravo: Vsebina spisa »Slovenski Gospodar in slovenski kmet« in sicer na strani 14 vrsta 27. do strani 21 vrsta 26. počenši s »hvalijo se tudi s posojilnico« in končavši »s katerim leži bogastvo dosežejo« utemeljuje učin pregreška po § 302 kaz. zak. in se zaradi tega po §§ 489 in 493 kaz. pravd. reda potrjuje zaplemba ter izreče prepoved daljnega razširjanja in zapove, da se imajo zaplenjeni iztisi uničiti in tisk razdreti. Razlogi: Z vsebino omenjene tiskovine se hujška k sovraštvu proti katoliški duhovščini in k sovražnim razprtijam med državljanji ter so se morale zaradi tega uporabiti navedene postavne določbe. Vidite torej slov. kmetje, ali Vam nismo celi čas pravili, da je Vračko kriv prerok? Tako dolgo je hujškal in rogovilil, da so sodnije morale naposled vmes seči. »Kdor išče, ta najde«. In Vračko je našel, kar je iskal. Zdaj boste vedeli, koliko imate njegovim besedam verjeti. On si domisluje, da je to, kar on stori, vedno prav; pa ni res, kakor ta razsodba kaže. S to razsodbo pa sicer še ni zadnja beseda spregovorjena. Dozdaj je še le knjižura pod ključem, zdaj pa tudi Vračko pride pod ključ. Pa tudi pri tem ne bo ostalo. Še drugi gospodje bodo prišli do tega, kar so iskali, in med temi je tudi naš okrajni sodnik.

Od Velike nedelje. (O našem bralnem društvu.) Ker društva običajno poročajo o svojem stanju, bodi mi dovoljeno, da tedaj tudi jaz nekoliko narišem delovanje našega »Slov. kat. bralnega društva Mir«. Naročeno imamo poleg družbe sv. Mohorja in Matice slovenske devet različnih časnikov, kateri so: »Slov. Gospodar«, »Domovina«, »Mir«, »Domoljub«, »Popotnik«, »Vrtec« (v 3. izt.), »Slovenec«, »Südst. Post« in »Dom in Svet«. Potem pa nam blagohotno daruje in brezplačno pošilja g. Mato Igolić v Zagrebu še časnike: »Hrvatska«, »Agramer Tagblatt« in šaljivi list »Trn«, za kar se mu zahvaljujemo. Dalje imamo še nad 200 knjig razne vsebine, katere smo dobili od večih gosp. darovalcev, za kar jim budi izrečena prisrčna hvala! Iz tega je torej razvidno, da je naše društvo v vsakem oziru dovolj oskrbljeno, kolikor se sploh od kmečkega bralnega društva more zahtevati. Žal, da ne moremo že sedaj knjig tako izposojevati, kakor bi se to lahko godilo, ko bi imeli za to primerno omaro, katera se je sicer naročila, a še ni gotova. Potem pa želimo, da bi naši društveniki prav vrlo izposojevali si knjige in časopise, pridno je čitali, ter se dušno in telesno krepili sebi v korist, narodu našemu pa v napredek in prosveto.

J.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Njega veličanstvo svetli cesar so zadnji petek in soboto imeli na Dunaju v gostih nemškega cesarja Viljema. — Državni zbor ima veliko posla in koalicija se ne bode še tako hitro razbila, kakor so nekateri prerokovali. — Krščanski socijalisti imajo skoraj vsak dan kak shod, da ljudi vnemajo za krščanska na-

čela. To leto hočejo tudi po drugih večjih avstrijskih mestih napraviti take shode. Prav tako, naj ljudje zvedo, kje da imajo iskati pravih prijateljev.

Češko. Umrl je v Pragi najstarejši član uredništva »Politike«, Vincenc Thoř, ki je bil delaven in nadarjen sotrudnik konservativnih časnikov. — Dohodki osrednje šolske matice, češkega šolskega društva, se vedno bolj krčijo. Uzrok: socijalisti učé: da človek naj bude brez vere in narodnosti. Bržčas pa je tega tudi kriva češka nejedinost.

Solnograško. Tudi v I. razredu so pri dopolnilnih volitvah v mestni zastop protoliberalci prodri s 4 kandidati proti 1 liberalcu v glavnem mestu. Dosedanji liberalni župan Hueber je odstopil. Tako še naj po drugod liberalcem odklenka!

Štajarsko. Naši nemški sosedje na kmetih vedno bolj godrnjajo zoper osemletno šolsko obiskovanje. — Na shodu nemškega društva na Dunaju, kjer so danes teden nemško - nacionalni poslanci protestirali zoper slov. paralelke na Celjski gimnaziji, ni bilo nobenega nemško - liberalnega poslancev. Dne 6. maja bode zopet shod, naperjen zoper iste slov. paralelke, in sicer v Gradcu. Prepričani smo, da bode vlada ostala pri besedi, in če se tudi vsi nemški prenapatneži na glavo postavijo. Ni vredno, da bi nam tako drobtinico toliko zavidali!

Koroško. Socijaldemokratje so se začeli zadnji čas živahno gibati tudi v tej krovovini. Ustanovili so hkrati dve novi društvi. Nemški in slovenski katoličani naj se dobro uprejo tem rovarjem, sicer bodo ti v tej najbolj liberalni deželi dobili dovolj privržencev!

Kranjsko. Predilnica v Ajdovčini je pogorela, in bodo v prvi vrsti ubogi delavci pri tej tovarni trpeli škodo, ker dobro leto dnij ne bode zaslужka. — Ministerstvo za poljedelstvo je dovolilo za darila za zasašjanje vinogradov po Dolenjskem 1000 gld. — Okoli Trnja na Notranjskem so začeli Kras pridno pogozdovati.

Primorsko. Koncem tega meseca bodo imeli v Gorici dopolnilne volitve za mestni zastop. — Občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda za Istro je bil dne 4. t. m. Predsednik tej družbi je dr. D. Vitežič, in družba si je v 9 mesecih pridobila 13.000 gld. premoženja.

Dalmatinsko. Kmetje še imajo dobiti dve tretjini vina v svojih kleteh, dasi bi ga radi prodali po 7 do 8 gld. hektoliter, to je za polovico prejšnje cene. Tu torej že bridko občutijo tako zvano vinsko klavzulo z Italijo, ko se je colnina predlanskim zelo znižala.

Ogersko. Vladni predlog o civilnem zakonu je v 1. in 2. branju bil vsprejet v poslanski zbornici z veliko večino in je že tudi v tretjem, saj to hočejo Košutovci in judje. Ni čuda, da so naš svetli cesar te dni nameščan potovanje na Ogersko opustili. Ali Madjari to razumejo? Ne, ker je večina ob pamet.

Vunanje države.

Rim. Sv. očetu se je prišlo 1400 španskih delavcev pokloniti. Sv. oče bodo v javnem konsistoriju ali zboru kardinalov, ki se bo vršil 17. maja, imenovali šest kardinalov.

Italijansko. V Palermu na Siciliji se je začela sodnijska obravnava proti poslancu De Felice Giuffride in desetim njegovim tovarišem, ki so ljudstvo hujškali k pustanju. — Ministerski predsednik Crispi je zagrozil neposlušnim poslancem v zbornici, da bode druge strune napel, bržčas poslance domov poslal in volitve razpisal; ali tedaj se utegne le sam opeči.

Angleško. Ker irski poslanci nočejo več podpirati vlade, misli ministerski predsednik Rosenbery nove volitve za poslansko zbornico razpisati ter nekaj delavskih poslancev zase dobiti.

Nemško. Državni zbor je s precejšnjo večino sprejel postavo, da se naj odpravi ona, res krivična postava, po katerej je jezuitom strog prepovedano bivati na Nemškem. Ako to potrdi zvezni svét, bode se pač čudno zdelo staremu Bismarcku in brezvercem po vsem svetu, ki nikogar bolj ne sovražijo, kakor jezuite.

Rusko. Ustanovilo se je novo ministerstvo za kmetijstvo, ki je v tej državi sila zanemarjeno. — Ruski časniki veliko pišejo v sedanjem času o tem, da car namerava na to delati, da se naj po vseh evropskih državah število vojakov zdatno zniža. Ko bi se mu le to posrečilo, vsi davkoplačilci bi mu bili hvaležni.

Turško. Da bi Bolgarji bili potolaženi in se ne jezili, ker je bilo nekaj časa po Macedoniji več bolgarskih šol zaprtih, odlikoval je sultan bolgarskega zastopnika v Carigradu z medžidijske redom druge vrste.

Črnogorsko. Neredi z Albanci se godé na mejah največ zaradi paše. Da bodo zanaprej Albanci dali mir, odstavila je turška vlada vse načelnike albanskih rodov in imenovala nove, in na črnogorsko mejo je poslala več batalijonov vojakov, da bodo zabranjevali poboje.

Afrika. Kakor je to v Evropi v sedanjem času tako rada navada, odstopilo je tudi v Egiptu staro ministerstvo ter je podkralj imenoval nove ministre, karoršne želé Angleži, njegovi varuhi. — Dežela Uganda se bode postavila baje kmalu pod varstvo Angležev, tedaj se bodo še torej tamkaj nadaljevali slabí časi za katoliške misijone.

Brazilijska. Več ustaških častnikov, med temi admiral da Gamo, hoteli so pobegniti na portugalskih ladjah v Evropo. Vlada je zahtevala od Portugalcev, naj se jej izroče. To se pa ni zgodilo, ampak ker so se portugalske ladje dolgo motale ob brazilijskem brdovju, ubežali so da Gamo in častniki v Brazilijo in se zopet ustašem pridružili.

Za poduk in kratek čas.

Srečna smrt pri Materi milosti.

Osemdeset let stara Barbara Stopar iz Čadramske župnije se je zadnjo soboto, 14. aprila, odpravljala v Maribor, da bi počastila čudodelno podobo Marije, Materje milosti, pri č. oo. frančiškanih in obiskala svojo hčer, ki je v Mariboru v službi. Stari ženki so domači branili, naj se ne podá tako daleč, ali ona je rekla, da hoče še enkrat iti k Mariji, Materi milost, češ, saj bode zadnjokrat; in res bilo je zadnjokrat, kajti ni se vrnila več domov.

Vnuki so pridno in pobožno babico spremili do Pragerskega. V Mariboru je v soboto na večer opravila sv. spoved in v nedeljo, na praznik varstva sv. Jožeta, sprejela je pobožno sv. obhajilo. Predpoldnem si je morala vsled slabosti nekoliko uleči pri svoji hčeri, vendar ji je popoldne toliko odleglo, da je šla k č. oo. frančiškanom k večernicam, kjer je bila pri nauku častne straže, pri litanijah in pri nauku za tretji red. Ko ta nauk mine, gre s hčerjo iz začasne cerkve. Hči jej zunaj reče: »Mati, glejte, kako lepo napreduje zidanje, še letos bode ta nova Marijina hiša pod streho!« Ali stara mamica ni gledala kvišku, ampak k tlom, ter je na enkrat omahnila, rekši na ves glas hčeri: »Katra!« Hči jo prime, nese jo k stopnicam ter prosi ljudi, naj kdo skoči po gospoda, pa bilo je prepozno; za kaki dve minoti je Barbara Stopar bila mrtva v naročju svoje hčere.

Njeno truplo so zanesli v mrtvašico na mestnem

poldne ob 4. uri. Mnogo ljudij iz Maribora, posebno tretjerednic, je prišlo k temu žalostnemu opravilu. Vsak je gotovo prosil in tudi marsikateri bralec teh vrstic bode vzdihnil: »O Marija, Mati milosti, in sv. Jožef, sprosita nam pri ljubem Jezusu srečno zadnjo uro, kakor sta jo gotovo sprosila tej vajini častivki, stari pobožni ženici!«

Smešnica. Župan Debelovič je bil vreden tega imena; bil je bolj širok, kakor dolg. Nekega dne sedi v svoji sobi pri mizi, kar vstopi občinski tajnik, ki pa je bil droben in suh, kakor trska. Oče župan ga pomilovaje pogleda rekoč: »Vi, tajnik, jaz danes nikakor ne bi rad bil v vaši koži.« Tajnik je menda kako krivico imel na svoji vesti, zato roki povzdigne in skoro jokač reče: »Gospod oče šupan! Kaj pa je tako strašnega, da ne bi hoteli biti v moji koži?« Oče župan odgovori: »No, poglejte me vendar! V vaši koži bi meni dvakrat, da, trikrat pretesno bilo!«

Razne stvari.

(Četrtdesetletnico poroke) bodeta naš presv. cesar in presv. cesarica obhajala prihodnji torek. Tokrat sicer ne bode nikakih posebnih slavnostij, vendar bode naš slovenski narod svoje roke povzdignil proti nebesom v pobožni molitvi: »Bog ohrani našega ljubega cesarja Franca Jožefa in preblago cesarico Elizabeto!«

(Cesarjevo darilo.) Presvetli cesar so iz zasebne blagajnice darovali za zidanje tukajšnje frančiškanske cerkve tisoč gold.

(Potrjenje.) Nj. veličanstvo sveti cesar so za načelnika okrajnega zastopa rogaškega potrdili Jožefa Simony in za njegovega namestnika Ludovika plem. Schlieben. Prvi je nadlogar kneza Windischgraetz.

(Slovensko-nemški slovar.) Oni dan smo dobili 10. zvezek, v katerem so besede od »oaza« do »ognjemerstvo«.

(Sv. misijon.) Če. gg. lazarišti od Sv. Jožefa pri Celju bodo vodili misjon pri Sv. Antonu v Slov. goricah od 27. maja do 5. junija, in pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah od 9. do 17. junija.

(Sv. birmaj) bode razven na že naznanjenih krajih tudi pri Sv. Marjeti na Polzeli dne 7. julija, in pri Sv. Pavlu pri Bolski bode dne 17. julija, ker v Gomilskem za ta dan izostane.

(Premembre posesti.) Fremogokope na Pečovniku blizu Celja je prevzela družba »Bohemia«.

(S puško se ni šaliti.) Neki 16letni pomočnik v Bistrici na Koroškem se je igral s puško, ne vedoč, da je nabasana. Za šalo nameri na dva igrajoča otroka, kar se puška sproži, in jeden otrok je obležal mrtev, drugi pa težko ranjen.

(Slovenske Matice) odbor bode imel skupščino v četrtek dne 26. aprila popoldne ob 5. uri v društvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu št. 7 v Ljubljani.

(Vabilo k občnemu zboru) vinorejskega društva za celjsko vinsko okoliše, ki se bode 28. aprila ob 9 uri dopoldne pri društveni trtnici v Petrovčah vršil. Vspored: Poročilo predstojnika; poduk gosp. F. Matjašiča, vodje državnih ameriških nasadov v Ptiju, o cepljenji ameriških trt s pluto. K obilni vdeležbi vabi vabilo.

(Ikre.) Na Dunaju je več mesarjev prodajalo ikravo ali pšenetljivo meso. Sedaj pa jim je c. kr. okr. sodnija na Dunaju kazni naložila za več sto goldinarjev, vrhu tega pa še izgubijo tudi kupovalcev.

(Posvečuj praznike!) Lep izgled posvečevanja nedelj daje nemški cesar Viljem, ki ni sicer naše vere, ampak lutrovske. Ko je pred 10 dnevi bil v Benetkah, ni v nedeljo hotel iti v gledišče, rekši neki dvorni gospoj: »Odkar sem cesar, nikoli v nedeljo ne pojdem v gledišče.«

(Tatvina.) V Cremoni, v Italiji, so zaprli Tita Serpieri, kr. pôlkovnika in torej dobro plačanega častnika. Mož je kradel srebrno mizno orodje, in so ga ujeli v neki gostilni v tem hipu, ko je zopet tako orodje z mize izpustil v svoj žep.

(Konjiške novice.) Umrl je trgovec g. Franc Koler dne 9. t. m. — Gosp. Viljem Presinger je svojo usnjarsko tovarno prodal gosp. Lavriču iz Maribora. — Bratoma Valand, ki sta konkurs napovedala, bode se baje posrečilo z upniki pogoditi se. — V Konjiški grad je prišla na obisk gospa Gabrijela Windischgrätz, soproga ministerskega predsednika.

(Stalno nameščeni) so: g. Janez Vrščaj, podučitelj v Št. Juriju ob južni železnici; gdč.: podučiteljice Ludmila Plaper v Mozirju, Marija della Corda v Skalah, Marija Strnad v Št. Juriju ob južni železnici in Pavla Cidrih v Gržah. Prestavljeni sta podučiteljici gdčni: Pavla Pibrove iz Jurkloštra na Vransko in Lujiza Dominkuš iz Št. Ilijas k Sv. Florijanu.

(Požar.) Zadnjo nedeljo popoldne je v Medvecah, župnije Majšperške, pogorelo osem hiš z gospodarskimi poslopji vred. Dopis o tem prihodnjič.

(Ivan Tomšič †.) Vsem Slovencem znani urednik »Vrta« in učitelj na c. kr. vadnici ljubljanski je umrl 17. aprila. Dokler bode živel slovenski rod, bode se hvaležno spominjal tega prijatelja mladine.

(Družba sv. Mohorja.) K tej naši slavni družbi je letos 9000 udov več pristopilo, kakor lani, tako da je letos nad 66tisoč Mohorjanov. Živeli pridni poverjeniki!

(Prijatelja ustrelil.) Zadnji ponedeljek, pozno zvečer, se je Fr. Zelenik v Črmlenšku v Slovenskih goricah sprl z viničarskimi fanti in jeden ga je na glavi z nožem ranil. Da bi se jih obranil, skoči Zelenik v hišo po puško in v temi ustrelil med fante; ali smrtno je zadel svojega dobrega prijatelja Janeza Zöhrer v prsi.

(Nemštvo.) Ker je minister za uk in bogočastje obljudil slov. nižjo gimnazijo v Celju, nastal je velik strah med našimi Nemci. Na Dunaju so v »nemškem društvu« klicali na pomaganje vse, kar leže in grede in celo lažnive brzozave. Tako n. pr. iz Slatine, kjer nihče ne zna za tak brzozav.

(Konjubil) je pri Št. Iliju blizu Velenja tamoznjega posestnika Franca Sredenšek, ko je pri oranju hotel podveznice (strange) popraviti.

(Učiteljske spremembe.) Službe so menjali gg.: Franc Atzler, nadučitelj v Marenbergu in Fr. Harrh v Razvanju; nadučitelj v Kapli Avgust Hauptmann in šolski vodja Jožef Schulmann pri Sv. Križu nad Mariborom. Gosp. Jož. Albrecht pride od Sv. Miklavža pri Ormožu za učitelja v Vuzenico.

(Pobož.) Janez Biederman je 4. aprila kmečkega sina Antona Klenovšeka z Brega pri Loki tako z nožem večkrat ranil, da je 7. t. m. vsled teh ran umrl.

(Duhovniške spremembe.) Župnijo Sv. Urbana pri Ptiju je dobil č. g. Jakob Županič, župnik pri Sv. Ožbaldu za Dravo. — Umrl je 11. aprila č. g. Luka Jeriša, župnik v Gomilskem. Ta župnija je razpisana do 24. maja, in za provizorja pride tje č. g. Vincenc Kolar, kaplan pri Sv. Martinu na Paki.

Loterijne številke.

Trst 14. aprila 1894:	52, 1, 18, 82, 8
Linc » » »	34, 82, 14, 19, 4

V vsaki fari in občini

namešča se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

Zaupni mož

z dobrim postranskim zaslужkom. Pisma naj se pošiljajo pod **»201.191« Gradec, poste restante.**

9-20

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogato ilustrirani katalog v nemškem in slovenskem jeziku zastonj in poštino prostoto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekušovalcem zutau popust!

Uradne in trgovske
KUVERTE
s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

4¹/₂ 0⁰

Posojila

4¹/₂ 0⁰

daje hranilnica v Lonču (Deutschlandsberg) na mestna in kmečka posestva z zelo ugodnimi pogoji v večjih in manjših zneskih. V nemškem jeziku pisane prošnje z varstvenimi dokazi naj se vložijo pri podpisanim ravnateljstvu, katero tudi voljno vsako zaželeno pojasnilo daje.

1-3

Hranilnično ravnateljstvo v Lonču (Deutschlandsberg) meseca aprila 1894.

Kamnik na Kranjskem, neippovo zdravišče.

odprt od **1. maja do 15. oktobra.** Ilustrovani slovenski in nemški prospekti se dobivajo pri Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bambergu v Ljubljani. Natančneje pojasnila podaja zdraviško vodstvo.

1-3

Seb. Kneipp

Važno za vsako gospodinjo in mater!

7-24

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živé bolnike najbolja nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvirni zavitek pod imenom

Dobi se povsodi.

Kathreiner.

**1/2 kilo
25 kr.**

Na prodaj

je posestvo zem. knj. vl. 117 v kat. občine Dobrina, deloma obč. Žitale, župnija Žitale, sod. okraj Rogatec.

Zemljišča je 29 oralov tukokrajne ceste in sicer obstoječe iz dobrih travnikov s sladkim senom, njiv, gozdom 11 oralov in 1 $\frac{1}{4}$ orala vinograda. Hiba in gospodarsko poslovanje je dobro. Vse je bilo pred dvema letoma sodniško cenjenje na 2960 gld. Plaćilni pogoji zelo ugodni. Več se izvē pri

Mihelini Grohmann
1-3 v Ptuj hiš. štev. 72.

Živinski sejem

vršil se bode pri **Mali nedelji** vsak četrtek pred Trojično nedeljo in 21. oktobra vsakega leta.

Ponuja

se mladenič, 20 let star, poštenega in mirnega obnašanja za cerkvenika (mežnarja), koji je že več let izvrsten pomočnik pri jedni cerkvi na Spodnjem Štajaru. Na blagovoljnata vprašanja odgovarja uredništvo tega lista.

Wilhelm-ov
antiartritični antirevmatični
kričistilni čaj
od
Franca Wilhelm
lekarja
v Neunkirchen na Spod. Avstrijskem
se dobi v vseh lekarnah 5-5
za ceno 1 fl. av. v. zavitek.

OVES

„Willkomm“.

Ta težki oves napreduje v vsaki zemlji prav dobro in je v planinskih deželah med vsemi sortami najzgodnejši in plodnejši; ima visoko in prav dobro slamo za krmo in se ne poleže. Zadostuje, ker se mora ta oves redko sejati, 50 kil za plug, cena za kilo 25 kr., 50 kil 10 gold. — 100 kil 18 gld. Vreča po 5 kil franko na vsako poštno postajo gld. 1'80.

Dupovski oves, zelo ploden napreduje najbolj v peščeni zemljji; 50 kil 6 gld. 50 kr., 100 kil 12 gld. z vrečo na postajo Konjice.

Razposilja ga, dokler bo kaj. **oskrbnštvo graščine Golič pri Konjicah**, (Štajersko.) 6-6

Veliki živinski sejem
pri **Sv. Antonu v Slovensgor.** bode **28. aprila** t. l.

Za birmance lep spomin.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je na prodaj:

Duhovni vrtec

V. natis. Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh sedem poduk za sveto birmo, 116 svetih pesmi in velja:
v usnje vezan z zlatim obrezkom . 85 kr.
" " " " " s kopčo 95 "

Posojilnica v Slatini

ima svoj redni občni zbor dne 29. aprila t. l. popoldne ob treh v svojem uradnem prostoru pri Sv. Križu hšt. 1, z dnevnim redom:

1. Razširjanje § 18 in spremembu § 35 zadružnih pravil;
2. Potrjenje letnega računa in razdelitev čistega dobička;
3. Izvolitev načelstva, računskega pregleovalca in njegovega namestnika;
4. Nasveti.

Načelstvo.

OZNANILO.

Dne 1. julija 1894 začne se poletni poduk na **deželnih kovalnih šoli v Gradeu** in odda se pridnim in potrebnim kovalčem 10 deželnih štipendij po 50 gld. s prostim stanovanjem, kolikor še bo prostora v zavodu; potem še od večih okrajnih zastopov in kmetijskih podružnic enako po 50 gld.

Pogoji so 18-letna starost, zdravje in krepka vzrost, domovinska pravica na Štajarskem, dobro dovršena ljudska šola in delovanje vsaj dveletno kot kovaški pomočnik.

Vrh tega se mora še vsak prosilec z reverzom zavezati, da bode poduk dovršiši podkovalno obrt najmanj tri leta na Štajarskem, oziroma v tistem okraju, od katerega bi štipendijo prejel, kot mojster ali pomočnik izvrševal.

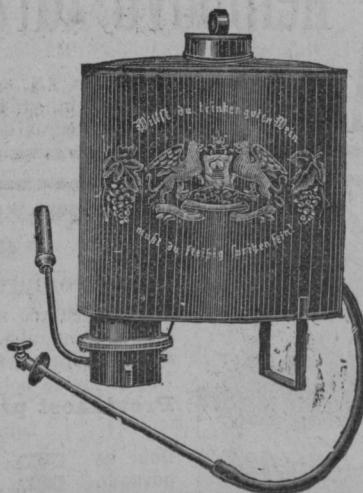
Prošnje z reverzom, s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o zdravju in o šolskem poduku, z učilnim pismom, delalsko knjigo ter s spričevalom o premoženju in obnašanju, naj se vložijo pri deželnem odboru najdalje do

20. dne maja 1894.

Kovači, ki jim ni toliko za štipendijo, kolikor samo za poduk, pa se naj z dokazom 18-letne starosti, dobro dovršene ljudske šole in delalskega poleg učilnega lista, dveletnega delovanja v kovačiji, v prvih treh dneh podučevanja pri ravnatelju šole oglasijo.

V Gradeu, dne 7. aprila 1894.

Od štaj. deželnega odbora.

Priporočam svoje priljubljene 4 $\frac{1}{2}$ kilo težke, bakrene, pokositrane

vakuum pernospora-brizgalnice,

komad **14 gld.** Kdor vzame 6 komadov, dobi 7% odpustka.

600 komadov v rabi.

A. Fiebiger,
kotlar koroške ulice 5,
v Mariboru.